

Sisukad ja rahvarohked kultuuripäevad Annabergis

5. –7. aprillil toimusid Bonnis, Haus Annabergis järjekordsed Eesti Kultuuripäevad, kuhu kogunesid kaasmaalased, estofiilid ja Eesti sõbrad, et koos vaimu teritada ja meeldiv nädalavahe- tus veeta. Annabergi maja oli seekord puupüsti täis: osalejaid 84, neist 19 last.

Meeleolukas nädalavahe- tus sai alguse reedel, mil koguneti õhtusöö- giks laudade ümber. Muusikalise et- teaste tegi Anneli Aken, “tullus kopu- tamata” ja lauldes kohe reede õhtul end kuulajate südameisse.

Laupäevane päev algas sügavuti minekuga. Tuntud animafilmi re- žissööri Priit Tenderi film “Ussinuu- maja” ja mõtted filmireisilt maailma äärele Tšukotkale meelestasid mõ- tisklema teemadel, kes me oleme, kust me tuleme ja kuhu läheme.

Ka Olav Ehala näitas Eesti anima- filme, neid, mis saanud temalt muusi- ka. Vaadates läbilõiget Eesti Joonisfil- mi filmidest läks mõte sellele, et just niisugusele baasile, kus kunstnikud aastate jooksul on saanud ajada oma autorifilmide asja, saabki ainult kas- vada üks kunstiküps Lotte, kes lööb läbi ka turumajanduses.

Ka “Mirjami lugudel” hakkab hästi minema, avaldas lootust Priit Ten- der, kes ühtlasi korraldas nooremale rahvale töötoa “Liikuv pilt”.

Luuletaja ja ajakirjanik Jürgen Rooste esines ettekandega “Uusim eesti luule on tõesti luule”, kus väitis, et just praegu on Eestis aeg, mil ilmub läbi aegade kõige rohkem luulet, aga loetakse läbi aegade kõige vähem – ja see ongi normaalsus. Jürgen luges et- te nii oma kui ka teiste autorite luulet ja see oli aus *performance*: sokkides luuletaja ümber täitus põrand lange- nud (loe: loetud) lehtedega ja Ehala mängis saatteks “Kurba valssi”...

kõik siurud ja saatanad risti ja rästi kuidas teid küll kisti ja kästi sabad on sõlmes ja õieli sõrad poeet laval möllab, ulub, pörkleb ja põrab kuni horisondiks murdub elamise sirge joon

Noor autor äratas nii mõneski kuul- jajas sügavama huvi kaasaegse eesti

Luksemburgi naiste spontaanne esinemine Anneli Akna juhatusel.

Jürgen Rooste luuletusi lugemas.

Väsimatu öölaulupiduline Olav Ehala.

Head lapsed saavad end ise hoitud! Joonitamishoos... fotod: Frank Rockstroh

luule vastu. “Siiani mul ühtegi luu- leraamatut raamaturiiulis pole. Järg- mise Eesti reisi ajal investeerin aga kindlalt paari eesti nüüdisaja luule- kogusse,” kinnitas kultuuripäevaline Kerdi Wirki.

Kindral Riho Terrase ettekanne “Riigikaitse lai käsitus Eestis” tõi fookusesse näiteks ka meie laste kas- vatuse ja füüsilise ettevalmistuse: kut- seikka jõudnud eesti poistest ei suuda pooled läbida vastavaid katseid.

Pühapäeva hommikul esines Järvi Kotkas Frankfurdist, kel õnnes- tus vaatamata eelnevate ööde pika- leveninud öölaulu- ja tantsupidudele naelutada kultuuripäevalisi tundideks kuulama sissejuhatavat loengut ra-

handusest pealkirja all “Tants auru- katla ümber – Eesti ja eurosüsteem”. Ka kuivast ja karmist asjast võib rää- kida piltlikult. Et referent enne juriidi- ka ja majanduse tudeerimist end Eesti Kunstiakadeemias end maalikunsti- kuks koolitada laskis, on ta lektori- võimetele küll kasuks tulnud... Kerdi Wirki ütles: “Ettekanne pani mõtle- ma Eesti rollist Euroopa Liidus ja kui tubli see väike riik on, kes on suutnud halvadest aegadest hoolimata hoida oma riigivõla taseme madalal.”

Päevade viimase ettekande tegi Berliini saatkonna asejuht Carl Eric Laantee Reintamm, kes võitis me- südamed oma inimliku sarmiga: oli põ- nev kuulata ta pajatusi diplomaaditöö

kogemustest Pihkvas. Lõunasöögile kutsuv kell katkestas me tähelepanu ja lasi me päevad kiirmeetodi korras lõpetada juba söögilauas.

Lisaks huvitavatele ettekannetele näitasid Annabergi tulnutele oma ins- tallatsioone kunstnikud Lydia Nüüd ja Eha Salla.

Võib öelda, et EÜSLi Eesti Kul- tuuripäevade eesmärk kutsuda külla pädevaid referente Eestist ja Ees- ti poliitika esindajaid, kes valgus- taks kaasmaalaste probleemiasetusi Eestis ja uusi kultuurilisi ilminguid, samuti häid muusikuid ja kunstnik- ke südametoiduks, mis annaks impul- si kokku tulla, ning sidet kodumaaga hoida läks igati täide. **Eha Salla**

Muljeid...

● **Karin Ladva-Zoller:** See oli fan- tastiline ja kultuuri täis nädalava- hetus. Muusik, filmimees, luuletaja, kindral Eestist, mida veel tahta. Minu jaoks oli suur elamus Jürgen Rooste esinemine. Ta tutvustas ka tänapäeva eesti luuletajaid, mis oli väga huvitav. Nüüd on mul juba paar luuleraama- tut nimekirjas, mida tahaksin kindlas- ti Eestis olles osta. Oli ka suurepära- ne, et Eesti kergemuusika grand old man Olav Ehala oli isiklikult kohal, see on ka unustamatu elamus.

Järgmisel korral võiks siis teat- ritüki (monoetenduse) Eestist Anna- bergi tuua, nagu “Nisa”, kus män-

gib Katarina Unt (end Lauk-Tamm) või midagi sarnast. Etendust “Aabit- sa kukk” pole ma ka näinud, ka see oleks huvitav.

Suur aitäh selle suurepärase nä- dalavahetuse eest!

● **Kerdi Wirki:** Kultuuripäevadelt tulles oli mu esimene mõte, et kuigi elan 2000 km kaugusel Eestist, olen uhke, et eestlane olen. Uhke, et kuu- lun selle tagasihoidliku rahva hulka, kes oskab hinnata teisi väärtusi kui ainult majanduslik heaolu.

Kõik ettekanded olid väga huvita- vad ja mitmekesised. Poole ööni sai

lauldud Eesti laule Olav Ehala saa- tel ja vestelda huvitavate inimeste- ga. Sellised üritused väliseestlastele on väga vajalikud, kuna see ühen- dab eestlasi üle kogu maailma. Elu on meid viinud küll Eestist välja, kuid ka kodust kaugelt hoiaime Eestit sü- dames ja aitame, kus saame, olgu see siis ainult kogemus ühest teisest riig- ist või kontaktide vahendamine Ees- ti ettevõtetele.

● **Margit Markus-Moossen:** Ainult suured tänusõnad sisukate kultuuri- päevade eest! Teemad ja esinejad olid väga toredad ning loomulikult an-

dis see meie tavapärasele Annabergi õhkkonnale ainult vunki juurde.

● **Anneli Aken:** Mulle meeldisid kõik ettekanded. Algul mõtlesin skep- tiliselt, et miks küll kultuuripäevadel riigikaitsest rääkima peaks, aga ta- gantjärele oli see just kõige huvita- vam. Eks sõltub, kui laialt asjale lä- heneme, kas kultuur kui kaunid kunst- tid või kogu maamunal elamise ja po- liitiline kultuur. Järvi Kotkas rääkis rahast nii ülevaatlilikult ja arusaada- valt, et vist isegi saalis istuvad lapsed said aru, et raha ei ole mitte ainult paber ja münt.

1
Sisukad ja rahva- rohked kultuuripäevad Annabergis

2
Toimetaja veerg
Quo vadis, ÜEKN?

3
Ansip kohtus Berliinis Saksamaa liidukantsleriga

President Ilves: IT-lahendused tegid Eesti suureks riigiks

Eestist sai 41. kosmoseriik

Lühidalt

4
Uuring “Järelümber- asumine Saksamaale 1941. aastal”

Soomes elavad eestlased loovad omamoodi keelt

5
Müncheni Eesti filmipäevad 2013

EstDocs avas viienda lühifilmide konkursi

USAs elava muusiku Jonas Tarmi uusimat teos esitati Tallinnas

6
Berliinis sai näha Mare Vindi loomingut

Kristiina Poska võitis Saksa Dirigendipremia

Berliini Eesti Kool lõpetas kooliaasta kevadkontserdiga

Müncheni Eesti Kooli suveplaanid

7
Saame siis rikkaks või ei saa?

Välisränne vähendas Eesti rahvaarvu 6629 inimese võrra

Lühidalt

8
Kuulutused ja teated

Pilk ette

Viimane veerg

pilte üritusest vaata EÜSLi kodulehelt www.eüsl.ee

Toimetaja veerg

Mai on looduskaitsekuu ja seda tähistatakse juba 33. korda. Loodus puhkeb igal kevadel, kuigi mõnel aastal veidi varem ja mõnel hiljem. Seetõttu ei saa kevadel kuidagi looduse teemast mööda minna. On ju ka elul algus, areng ja hääbumine, sünn, kasvamine ja surm. See kõik on toimunud miljoneid aastaid ning sellise ringita ei oleks elu. Looduskaitsekuu tänavune teema on "Päränd täis elu".

Kahjuks on ka Eestis toimuv linnastumine toonud kaasa loodusest kaugenemise. Inimesed on elu loomulikust ringkäigust looduses võõrdunud ja võivad oma käitumise ning suhtumisega teha keskkonnale liiga isegi siis, kui nad soovivad head.

Tuleb tõdeda, et nii see tõesti on, kuid seda enam tuleb loodusele tähelepanu pöörata ja rohkem püüda loodusega ühes rütmis elada. Tegid ju seda nii meie vanemad ja vanavanemad, kes kartuli panid maha toomingate õitsemise aegu ja lasid karja välja ikka alles siis, kui loodus seda lubas. Silme ette tuleb film "Ideaalmaastik", kus nõukogude kolhoosis saab kevadkülvil volinik Mait Kukemeri (Arvo Kukumägi) n-ö vanakooli põllumehele nõu, et külvata saab alles siis, kui palja tagumendiga paras maa peal istuda...

Looduse tundmine peab olema sama loomulik kui lugemis- oskus, tões keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus, kinnitades keskkonnahariduse arendamise tänavuse tegevuskava, mille eelarve on 1,2 miljonit eurot. Lapsi peab nagu muude õpetustegi puhul ninapidi asja sisse vedama, siis arenevad oskused meid ümbritsevat loodust tähele panna ja väärtustada juba maast-madalast. Tore kuulda, et ka Saksamaa eesti lastele selliseid üritusi, eriti veel Eestimaal, korraldatakse. On ju just meie kodumaa üks neist vähestest riikidest Euroopas, kus tõeliselt puutumatu ja kaunist loodust näha saab! Hiljutine väljasõit minu lemmikkohta Soomaa rahvusparki Pärnumaa ja Viljandimaa piiril tõestas seda veel kord. Ehkki ka mina ei ela lausa linnas, oli tohutu elamus tõmmata iseenda käega jõeveest välja kala, mida siis hiljem lõkgetulel uhhaaks keeta. Ja unelauluks 100aastases talus ööbides kostus MP3-muusika asemel rukkiräägu "rääk-rääk" ja kevadine käokuku. Nii tekib küll tunne, et mõne paiga siin ilmas tahaks enda jaoks lukku panna. Kui vähegi võimalik, nautige loodust!

Karin Aanja

Pildil on vasakult: Veljo Areng, Jaak Juhansoo, Laas Leivat, Marju Rink-Abel, Meeli Bagger.

Foto: Vaado Sarapuu

Quo vadis, ÜEKN?

ÜEKNi täiskogu koosolek Torontos

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) täiskogu koosolekust 5.–6. aprillil Toronto Tartu College'is võtsid osa kümne liikmesmaa delegaadid. Külalisena viibis koosolekul ja edastas tervitused Eesti Vabariigi suursaadik USA-s, Kanadas ja Mehhikos Marina Kaljurand.

Koosoleku juhatajateks valiti Marju Rink-Abel ja Laas Leivat ning sekretäriks Meeli Bagger.

Toronto koosolek oli eriline: suurem osa ajast kahe tööpäeva jooksul oli plaanitud aruteludeks ÜEKNi eesmärgi, tegevuse ja tuleviku üle. See, et ÜEKN identiteedikriisist vaevleb, on delegaatidele tuttav probleem juba mitmeid aastaid olnud. Lahendust pole leitud ning ikka ja jälle on probleem edasi lükatud järgmisele koosolekule. Aeg aga ei oota. Leida võimalusi kriisist väljumiseks ja vastu võtta konkreetsed otsused olukorra muutmiseks – see oli pähele, mille kallal liikmesmaade esindajatel tuli sedakorda ühiselt pead murda.

Alustuseks esitas Aho Rebas, kauaaegne ÜEKNi esindaja Eestis, oma visiooni hetkeseisu muredest ja mõtteid olukorra muutmiseks tulevikus. Järgnenud elavate diskussioonide käigus esitati ohtralt küsimusi, vastulauseid ja ettepanekuid.

Otsustati moodustada komisjon, kes töötab läbi eelnenud diskussioo-

nide käigus esitatud soovitusel, arvamused, ettepanekud, kaasa arvatud võimalikud muudatused põhikirjas ja kokukorras, ja koostab ettekande ÜEKNi sihtide, tegevuse ja tuleviku kohta. Komisjoni kuuluvad Marju Rink-Abel Ameerikast, Markus Hess Kanadast ja Aho Rebas Rootsist.

Otsustati ka, et ÜEKN palkab täiskohaga tegevjuhi, kes tegeleb administratiivse tööga, majandusega, info vahendamise ja muude ülesannetega, mida saab juhatusele. Selleks volitati juhatust tegevjuhi koha välja kirjutama ja otsima sobivat kandidaati.

Moodustati kaks uut töörühma ÜEKNi juurde. Esimene neist osaleb koostööpartnerina Eesti riigi algatatud 2014. aasta projektis "Noored Eestisse", et tugevdada assimileerumisosu olevate väliseesti noorte integratsiooni Eestisse. Projekt on mõeldud 18–24 aasta vanustele väliseesti noortele ja see kestab ühe nädala. Teine töörühm tegeleb eesti keele küsimustega.

Päevakorda kuulusid veel ÜEKNi 2012. aasta tegevus- ja majandusaruannete, revisjonikomisjoni ja ÜEKNi esindaja Eestis ettekannete arakuulamine ja kinnitamine. Samuti võeti teatavaks 2013. aasta esialgne tegevuskava ja eelarve, mida juhatus, arvestades täiskogul otsustatud, korrigeerima peab. Teatavaks võeti ka liikmesmaade 2012. aasta aruanded,

ÜEKNi täiskogul osalejaid 10 riigist

Esindatud olid: Inglismaa Eesti laste Ühing, Austraalia Eesti Seltside Liit, Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis, Eestlaste Kesknõukogust Kandas, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides, Rootsi Eestlaste Liit, Läti Eesti Selts, Leedu Eesti Selts, Vene Selts Liit ja Tšehhi Eesti Klubi. Puudus Ukraina Eesti Seltsi esindaja.

mida seekord tiheda ajakava tõttu ette ei kantud.

ÜEKNi 12. liikmesmaaks võeti vastu Soome Eestlaste Liit.

Napi hääletamusega otsustati alates 2014. aastast tõsta liikmemaksu delegaadi pealt kümnelt 100-le Ameerika dollarile aastas.

Kinnitati uus ÜEKNi juhatus. Esimehena jätkab tööd Jaak Juhansoo. Juhansoo mainis, et ametisse astudes oli tal kolm soovi, mida tahtis ellu viia. Kahjuks kõik nendest pole veel täidetud ja seepärast peab ta edasi võitlema.

Järgmine ÜEKNi täiskogu koosolek toimub 2014. aasta aprillis Riias.

Meeli Bagger

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur:
Karin Aanja

**Vastutav toimetaja Saksamaal/
Verantwortlicher Redakteur
Deutschland:**

Maie Kisis-Vainumäe

Kaastöötaja/Mitarbeiter:
Meeli Bagger

**Toimetus Saksamaal/
Redaktion Deutschland:**

EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

**Toimetus Eestis/
Redaktion Estland:**

Karin Aanja
Lille 6, 75201 Aruküla
tel: (+372) 53 929 684
Küljendus: Karin Aanja
Trükikoda: Bookmill, Tartu

Kirjasaatjad:

Karin Kitsing / München
Karin Ladva-Zoller / München
Ingrid Melzer / Berliin
Eha Salla / Frankfurt

Tellimine/Abonnement:

Aastatellimus
Euroopas 25 EUR
Väljaspool Euroopat 28 EUR
Tudengitele 15 EUR

Eesti Raja konto:

Estnische Volksgemeinschaft
in der BRD
EESTI RADA Deutsche Bank,
Hamburg BLZ: 20070024
Konto nr 440011504
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

**Kuulutused, reklaam/
Anzeigen, Reklame:**

1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:

Kahe veeru laiuselt:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastõid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

VABANDUS

Mitme Eesti Raja lugeja teatel ei jõudnud märtsikuu Eesti Rada õigeaegselt kohale. Pole täpselt selgunud, kas süü oli Eesti või Saksa Postil, kuid enamiku lugejateni leht viimaks siiski jõudis. Kelleni märtsi Eesti Rada pole jõudnud, palume toimetusele teada anda, saadame kindlasti välja uue lehe. Palume ka omalt poolt vabandust.

● **Veebileht "Rahvuskaaslased välismaal" jälle avatud!** Mullu oktoobris häkiti Eesti riiklik sever eesti.ee ja seoses sellega ka veebileht "Rahvuskaaslased välismaal" kurikuulsa Anonymuse poolt ja see suleti.

Nüüd on veebileht lõpuks taasavatud haridus- ja teadusministeeriumi serveril aadressiga rahvuskaaslased.hm.ee.

Veebilehel on nagu varemgi palju informatsiooni väliseestluse kohta, mitmesaja väliseesti seltsi kontaktandmed, samuti uudiseid projektitaotluste võimaluste kohta. Kõik huvilised on jälle teretulnud veebilehte kasutama!

Aho Rebas, veebilehe haldaja

PILTUUDIS

Foto: Raivo Tasso

Tänavuse talgupäeva "Teeme ära!" raames korraldatud 1522 talgul osales kokku 40 098 eestimaalast (3,1% elanikkonnast). Suurima talgute ja talguliste arvuga maakond oli Harjumaa, kus osales 374 talgul kokku 12 085 inimest. Ilmataatki oli talguliste vastu armuline, pakkudes ka linnainimestele võimalust värskes õhus ja tärkavas kevades toimetada. Eesti esimese presidendina Kanadas riigivisiidil viibinud president Toomas Hendrik Ilves, Evelin Ilves ja riigipead saatev ametlik delegatsioon osalesid "Teeme ära!" talgupäeval Toronto lähedal eesti kogukonna Jõekäär suvekodus. "Nii nagu Eestis välja mõeldud Skype on tänaseks levinud üle maailma, ulatuvad ka Eestist alguse saanud koristustalgud "Teeme ära!" nüüd juba ligi sajasse riiki," ütles president Ilves, kes Jõekäär suvekodus võsa löikas.

Lühidalt

● Välisministeeriumi kinnitusele on Eesti-Vene piirilepingu projekti lisatud kaks klauslit, millega on nõustunud ka Vene pool. Esimese lausega kinnitavad pooled, et lepinguga reguleeritakse eranditult riigipiiri puudutavaid küsimusi, ning teise lausega kinnitatakse vastastiku territoriaalsete nõudmiste puudumist. Kogu muu tekst on samal kujul, nagu kirjutati alla 2005. aastal.

● Riigikogu täiskogu nimetas 23. aprillil Mart Laari Eesti Panga nõukogu esimeheks. Salajasel hääletusel oli Laari nimetamise poolt 46 saadikut, vastu 34 ja erapooletuks jäi neli saadikut. Insuldi järel ratastooli sunnitud Laar kohtus ajakirjanikega vahetult pärast hääletust. Laar kinnitas, et tervis on tal korras, kuid ta lisas, et võib pärast viie aasta pikkuse ametiaja lõppu riigitoelt lõplikult erru minna. "Ma ei usu, et ma enam järgmine kord sellega hakkama saan," rääkis Laar Delfile. Senise keskpanga nõukogu esimehe Jaan Mäniku volitused lõpevad 12. juunil.

● Töötuse määr Eestis oli 2013. aasta I kvartalis 10,2%, mis on kõrgem võrreldes eelmise kvartaliga (9,3%), kuid madalam võrreldes varasema aasta sama kvartaliga (11,5%). Töötute hinnanguline arv oli I kvartalis 71 000, mis on eelmise kvartaliga võrreldes 7000 võrra suurem. Töötus kasvas nii meeste kui ka naiste seas. Vanuserühmiti oli töötus kõige väiksem 50–74aastaste ehk vanemaealiste hulgas (6,9%). Kvartaliga lisandunud 7000 töötust üle poole olid alla 25aastased.

● Eesti tööstustoodangu kasv oli märtsis üks euroliidu suurimast. Märtsis kasvas Eesti tööstustoodang aastatagusega võrreldes 7,1%, teatas Euroopa Liidu statistikaamet Eurostat. Suurem oli kasv vaid Hollandis (11%) ja Leedus (8,4%). Kuigi töötleva tööstuse toodangu kasv on tänavu kiirenenud, on selle müük välisurule oluliselt aeglustunud ja siseturule isegi vähenenud.

● Eurostati andmete kohaselt on Eesti esimese ELi liikmesriigina täitnud 2020. aasta taastuvenergia kohustusliku üldeesmärgi. Taastuvenergia direktiiviga seatud üldeesmärk Eestile on 25%-line taastuvallikate osakaal energia lõpptarbimises. Eurostati andmetel ulatus taastuvenergia osakaal Eestis 2011. aastal 25,9%-ni. Eesti Taastuvenergia Koda juhatab esmärgi täitumist. Koja juhataja Rene Tammisti sõnul tähendab see puhtamat keskkonda, suurenenud energiapuudust, madalamaid soojuse hindasid ja tuhandeid maapiirkondades loodud töökohti.

● Keskerakond on kohalike omavalitsuste kontekstis üle kogu Eesti ja Tallinnas populaarseim partei, pealinnas jääb parteil napilt puudu võimalusest saavutada absoluutne enamus, selgus rahvusringhäälingu tellitud Emori kohalike valimisi puudutavast uuringust. Tallinnas on erakondadest populaarseim Keskerakond, kes on kasvatanud oma populaarsust 35 protsendilt 47 protsendile. Viimase kuuga on langenud Reformierakonna ja sotsiaaldemokraatide toetus, Reformierakonna toetus on langenud 17 protsendilt 13 protsendile ja sotsiaaldemokraatidel 17 protsendilt 12 protsendile. Isamaa ja Res Publica Liit (IRL) on toetust pealinnas nelja protsendipunkti võrra kasvatanud ning omab nüüd 10 protsendi suurus toetust. Üle Eesti kasvas Keskerakonna reiting viimase kuuga 7 protsendi võrra, 22 protsendilt 29 protsendile.

Peaminister Andrus Ansip kohtus Berliinis Saksamaa liidukantsleriga

Peaminister Andrus Ansip kohtus 17. aprillil Saksa liidukantsler Angela Merkeliga, kohtumisel keskenduti peamiselt Euroopa Liidu ja euroala konkurentsivõime suurendamisega seotud teemadele.

Peaministri sõnul on Eesti rahul Saksamaa ja Angela Merkeli eestvedamisega Euroopa Liidu koostöös, samuti on Euroopa rahaliit täna märksa tugevam kui mõned aastad tagasi.

"Eesti huvid on väga hästi kaitsitud. Meie vaated rahandus- ja majanduspoliitika küsimustes suuresti kattuvad," sõnas peaminister Ansip, kelle sõnul võtab eurokriisi lahendamise aega ja kiireid lahendusi selles osas ei ole. "Eesti ja Saksamaa vaated on lahenduste osas sarnased," ütles Ansip.

Tema sõnul tuleb edaspidi keskenduda juba Euroopa Liidus kokulepitud majanduskoordineerimise reeglite rakendamisele ning eelarvepoliitika kestlikkuse ja konkurentsivõime taastamise eesmärkidele.

"Me oleme seda meelt, et majanduskasv ja konkurentsivõime tulevad edukatest reformidest," ütles Ansip. "Nendega peamegi jätkama," lisas ta.

Kohtumisel Angela Merkeliga oli juttu ka Läti püüdlustest euroala

Peaminister Andrus Ansip ja Saksamaa liidukantsler Angela Merkel andsid pärast kohtumist ühise pressikonverentsi.

Foto: valitsuse kommunikatsioonibüroo

laga liitumisel. Peaminister kinnitas, et Eesti on euroalaga liitumisest palju võitnud – kasvanud on Eesti usaldusvärsus välisinvestorite silmis ning see on loonud uusi töökohti.

Veel räägiti Rail Balticust ja energiaühendustest. Peaministri sõnul on Eesti osaline Euroopa Liidu siseturul, kuid samas ei taga see meile piisavaid ühendusi. "Me ei saa rääkida Euroopa Liidu ühisturu hüvede täiel määral kasutamist, kui puuduvad ühendused nendele turgudele," lausus Ansip.

Samuti oli kohtumisel teemaks Euroopa Liidu idapartnerlus.

Peaminister kohtus visiidil ka Saksa ettevõtjatega, kellele tutvustas Eesti majanduskeskkonda ning vastas ettevõtjate küsimustele.

Saksamaa on Eesti jaoks üks olulisemaid väliskaubanduspartnereid, 2012. aasta seisuga on Saksamaa Eestile viies väliskaubanduspartner. Saksamaa osakaal Eesti kaubavahetuses on 7,5 protsenti. Välisinvesteeringute osas on Saksamaa kaheksandal kohal.

ER

President Ilves Google'i konverentsil: IT-lahendused tegid Eesti suureks riigiks

President Ilves kõneles Londoni lähistel Hertfordshire'is Google'i mõttekoja Google Ideas iga-aastasel konverentsil Zeitzeist 2013 Eesti demokraatia ja e-riigi eduloost ning e-demokraatia võimalustest.

"Vahetult pärast taasiseseisvumist vastu võetud vajalikud otsused nagu arvutiõpe koolides ja üle-riigiline vaba interneti ühenduse tagamine koos toimivate IT-lahenduste ning e-teenustega on muutnud Eesti oma geograafilistest piiridest suuremaks," ütles president Toomas Hendrik Ilves Google'i konverentsil Zeitzeist 2013.

"Me oleme väike, aga kiire vaba interneti ühendusega riik. Tänu sellele näeme me uusi võimalusi ja loome innovatiivseid IT-lahendusi, mis on ühtlasi meie suurimaks vä-

lisabi artiklik, ütles president Ilves.

President Ilves osales konverentsil Zeitzeist 2013 korraldajate kutsetel, vestlust temaga juhtis Google Ideas'i rajaja ja juht Jared Cohen, kes on ka värskelt ilmunud, digitaalajast analüüsiva raamatu "The New Digital Age" üks autoritest.

Jared Cohen esitas presidendile ühtlasi küsimuse, kuidas vähendada ühiskondades korruptsiooni. Eesti riigipea rõhutas andmete läbipaistvuse olulisust.

"Mida rohkem on ühiskonnas avatust ja mida rohkem andmeid – nagu näiteks valitsuse kulutused – on avalikud ja interneti kaudu ligipääsetavad, seda vähem on korruptsiooni. Arvutit ei ole võimalik ära osta," sõnas president Toomas Hendrik Ilves.

"Kõige olulisem on mitte kaotada riigina tahet asju uutemoodi teha. Sellise tahte kadumine viib stagnatsioonini," ütles Eesti riigipea lõpetuseks.

President Ilves andis Londonis intervjuu ka telekanali CNN mainekale aktuaalseid sündmusi kajastavale programmile "Quest Means Business".

ER

● Mullu alustas Tallinnas tööd Euroopa Liidu sisejulgeoleku valdkonna IT agentuur (ametliku nimega: Amet õiguse, vabadusel ja turvalisusel põhineva ala suuremahuliste IT süsteemide operatiivjuhtimiseks), mis on samuti tunnustus Eestile.

Eestist sai 41. kosmoseriik

7. mai varahommikul startis Prantsuse Guajaanast kanderakett Vega. Eesti tegi suure sammu oma kosmoseajaloo kujundamisel kell 7.06, kui Euroopa kanderakett Vega pardalt eraldus oma orbiidile Eesti esimene satelliit ESTCube-1. Kanderaketi start õnnestus plaanipäraselt.

"Eesti kosmoseteadus on tänu andekatele noortele spetsialistidele astunud suure sammu edasi. Usun kindlalt, et Eestil on võimalus edukalt kaasa aidata inimkonna kosmoseavastustele," kommenteeris Eesti kosmoseteaduse keskuse Tartu observatooriumi direktor dr Anu Reinart, kes ka ise satelliidi starti ja Eesti saamist kosmoseriigiks jälgis.

13. mail Tartu ülikoolis toimunud rektor professor Volli Kalmu tänuüritusel esitles ESTCube-1

Postmargi on kujundanud Indrek Ilves.

Foto: Eesti Post

meeskond esimest korda avalikult satelliidi esimese nädala tulemusi. Meeskonna hinnangul möödusid esimesed seitse päeva kosmoses oodatust edukamalt. Satelliidiga on alustatud kahepoolset sidet ning ESTCube-1 allub tõrgeteta korral-

dustele. Edukalt on viidud läbi satelliidi pardal oleva tarkvara uuendamise. Raadioamatöörid kõigilt mandritelt edastavad ESTCube-1 juhtimiskeskusesse vastuvõetud raadiomajaka signaale. Eesti esimene satelliit on saanud Põhja-Ameerika õhukaitse juhtimiskeskuse NORAD jälgitavate kosmoselaeade registris ametlikuks tähiseks 2013-021C.

Hiljuti Eesti infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni liidu (ITL) aastaauhinna ehk Eesti juhtivate tehnoloogiaettevõtete ühenduse poolt välja antud tiitli "Aasta tegu 2012" pälvinud tudengisatelliidi ESTCube-1 start on pühendatud Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva-aastale. Eesti saamine kosmoseriigiks jäädvustati ka spetsiaalselt selleks puhuks loodud ESTCube-1 pildiga postmargile.

ER

Lühidalt

● Rootsis Malmös toimunud 58. Eurovisiooni laulukonkursi finaalis jäi Eesti eurolaul, Birgit Öigemele esitatud "Et uus saaks alguse" 19 punktiga 20. kohale. Öigemeel sõnas, et on lõpptulemusega väga rahul. "Minu arvates Bonnie Tyleri ja Cascada vahel olemine ei ole üldse halb," ütles laulja ERRi raadiouudistele. Esikoha sai seekord Taani.

● Eesti väikeste ja keskmiste ettevõtjate esindusorganisatsioon EVEA annab juba 20. korda välja Ettevõtluse Sõbra auhinda, tänavu otsustati Ettevõtluse Sõbra tiitliga pärjata kõiki Eesti eraettevõtjaid. EVEA president Marina Kaas tõdes, et 2012. aastal täitis 25 aastat Eesti eraettevõtluse taastekkest ja see on oluline daatum. Vastavalt EVEA volikogu otsusele omistati "Ettevõtluse sõber 2012" tiitel kõikidele Eesti eraettevõtjatele, kes on aidanud Eesti riigil püsida ja areneda, elada läbi kriise, luua töökohti, siseneda edukalt rahvusvahelistele turgudele ja luua meie riigist positiivne kuvand kogu maailmas.

● KredEx avab suvel Tallinnas ja Tartus elektriautode renditeenuse, mille eesmärk on pakkuda kõikidele huvilistele võimalust proovida elektriautoga sõitmist. Renditeenuse kasutamiseks tuleb esmalt sõlmida kasutusleping ELMO kodulehel ning seejärel saab teenust kasutada nutitelefoni või tavalise mobiiliga.

● Maksu- ja tolliameti (MTA) peadirektori Marek Helmi sõnul on Eestis salaturu osakaal teatud kaupadele väga suur, näiteks salasigaretide tarbimise tulemusena jääb riik igal aastal ilma vähemalt 40 miljonist eurost maksutulust. Erinevatel hinnangutel on 20–25% kogu Eestis tarbitavatest sigarettidest ebaseaduslikud.

● 17. mai seisuga on Eestis diagnoositud 130 HIV-nakatunud isikut. Kokku on aastate jooksul Eestis HI-viirus diagnoositud 8507 inimesel, sealhulgas AIDS 396 inimesel. Uute haigusjuhtude arvu poolest on Eesti endiselt Euroopa esirinnas.

● Tallinna lauluväljakule kogunes 6. aprillil üle 300 juhuvalikuga leitud inimest, kes hääletasid rahvakogu veebilehel tehtud ettepanekute üle. Rahvakogulased otsustasid muu hulgas, et rahvahääletuste korraldamist ja erakondade loomist tuleks lihtsustada. Samuti toetati valimiskünnise langetamist ja poliitiliste reklaamide piiramist. Samas ei pooldanud rahvakogulased presidendi otsevalimist.

● 2011. aasta rahva ja eluruumide loenduse (REL 2011) andmetel oli 20-aastasest ja vanemast Eesti elanikkonnast kõrgharidusega 34%, keskkooliharidusega 45% ning põhi- ja madalama haridusega 21%. Põhi- ja madalama haridusega inimeste osatähtsus on 2000. aasta loendusega võrreldes vähenenud seitse protsendipunkti.

● Euroopa inimõiguste kohus mõistis märtsi lõpus Eesti riigilt pronksõduri teiseks vastas protestinud Kremli-meelse rühmituse Öine Vahtkond liikmele Aleksandr Korobovile ja tema mõttekaaslastele kokku ligi 50 000 eurot. Kohtuotsuse kohaselt peab Eesti riik otsuse jõustumisel maksma kaebajatele kompensatsiooni välja kolme kuu jooksul. Kaebajad ei olnud rahul politsei tegevusega aprillirahutuste kontrolli alla saamisega ning nende kinnipidamisel jõuvõtete kasutamise ja edasiste kinnipidamistingimustega, mis olid väidetavalt ebainimlikud.

Uuring "Järelümberasumine Saksamaale 1941. aastal"

Eesti Rahvusarhiivi poolt läbiviidava väliseesti ajaloolis-kultuurilise pärandi kogumise ja säilitamise riikliku projekti raames uurib Eesti Ajaloomuuseum baltisakslaste ja eestlaste ümberasumist Saksamaale 1941. aastal (Nachumsiedlung).

Projekti eesmärgiks on täpsustada ümberasujate arvu ja analüüsida koosseisu, küsitluslehtede ja intervjuude abil kogutakse järelümberasujate mälestusi.

Samuti kogub Eesti Ajaloomuuseum teemaga seotud ainelist pärandit (dokumente, fotosid jm).

Käesolevaga palume kõigil 1941. aastal Eestist lahkunud järelümberasujatel või nende lähedastel täita lisatud küsitlusleht (küsimumstik, ka saksakeelne, on olemas ka EÜSLi kodulehel www.eüsl.de) ning saata see aadressil:

Olev Liivik
Eesti Ajaloomuuseum
Pirita tee 56
Tallinn 10127
e-post: olev@ajaloomuuseum.ee
tel: (+372) 622 8616
mob: (+372) 509 0626

Kes teab 1941. aastal Eestist lahkunud järelümberasujate kontakte, palume need samuti edastada Eesti Ajaloomuuseumile.

Soomes elavad eestlased loovad omamoodi keelt

Soome eestlaste keel soomes-tub juba mõne aastaga – „tere” asemel öeldakse „moi” ja „sest” asemel „siks”. Ehkki Soomes tuleb eesti keele õppijaid iga nädalaga juurde, peaks neid olema palju rohkem, kirjutab 23. aprilli Eesti Päevaleht.

„Ma käisin vahest vanaema juures öö külas”, „Vabapäeviti pelasin saali bändit”, „Ma tahan siks Eestisse, et seal on palju sõpru” – nii kõnelevad vähemalt kaks aastat Soomes elanud Helsingi Latokartano põhikooli 1.–8. klassi lapsed. Ja mitte ainult lapsed, ka nende vanemad.

Näited pärinevad kahest Tartu ülikooli lõputööst. Neist esimene, Eveli Posti mullu kaitsitud bakalaureusetöö, puudutab Soomes Eesti laste kirja-keele muutumist, ning teine, Kristiina Praakli 2009. aastal kaitsitud doktori-töö 1990ndatel Soome läinud eestlaste keele muutumist. Mõlemast tööst selgus, et juba paari aastaga koguneb võõrsil elavate soomlaste kõnepruuki palju soomekeelset sõnavara, aga ka põhjanaabrite keelele omaseid jooni.

Laenatakse spetsiifilisi sõnu

Praakli täheldas eestlaste suulises keelekasutuses üsnagi tüüpilisi keelemalle, mis on omased kakskeelses keskkonnas elavatele inimestele. Üks neist on n-õ koodivahetuse rohke kasutamine, kus kõneleja alustab lauset eesti keeles, läheb hetkeks üle soome keelele ning lõpetab taas eesti keeles: „Ega muudu ei kolikski, aga sinna enam ei saa, sest seal vuokrasopimus loppuu (rendileping lõpeb). Mingi silt oli seal ukse peal olnud.” Veel ta-sub tähele panna, et laenatakse pigem pragmaatilist ja valdkonnaspetsiifilist sõnavara nagu maahanmuuttaja (immigrant).

Praakli selgitas, et sageli seostuvad ülevõetud sõnad inimese tööga või on lihtsalt tegu uuele koduriigile iseloomulike mõistetega. „Niikaua, kui me veel ema äiti’ga ei asenda, on kõik korras,” kommenteeris ta keele muutumise mõju ulatuslikkust. Veel kohtab Soome eestlaste kõnepruugis segakopeerimist, kus liitsõna üks

Kristiina Praakli töötab Tartu ülikoolis mitmekeelsusuuringute teadurina.

Foto: Jassu Hertsmann

pool on soome, teine aga eesti keeles. Näiteks „toppajope” (toppatakki ehk sullejope), „suusaloma” (hihtoloma ehk suusapuhkus), „ajokeeld” (ajokielto ehk sõidukeeld), „veroamet” (verotoimisto ehk maksuamet) jne.

Kopeerimise kõrval on teine ootuspärane trend soome keele igapäevaste viisakusväljendite ülevõtmine. Soomekeelseks muutuvad tervitused, hüvastijätud ja õnnitlused – vastad telefonile ja ütled „moi”.

Tükk maad vähem leidub muutusi grammatikas ning lauseehituses, ent ka siin võib mõne näite tuua. „Näiteks naudi suvest – eestlane ütleb naudi suve, ent siin on selgelt soome keele rektisiooni mõju,” seletas Praakli.

Ehkki soome ja eesti keel on omavahel lähedased sugulaskeeled, ei mõjuta see eestlaste emakeelt rohkem kui mõni teine võõrkeel. Seda kinnitavad Praakli sõnul ka Saksamaal elavate eestlaste seas tehtud uuringud. Küll aga mängib keelte sugulus rolli soomekeelsete mõistete eesti keelde integreerimises, mis ilmneb ka erinevate vanuserühmade hulgas. Uuringud näitavad, et mida kauem on inimene Soomes elanud, seda rohkem hakkab ta soomekeelseid sõnu eesti keelele omasemaks muutma. Kui äsja Soome läinud eestlane ütleb

näiteks, et „käisin eile verotoimistossa (maksuamet)”, siis kauem seal viibinud ütleks pigem „käisin eile verotoimistusse”. „Kaks keelt on nii sarnased, et kaua võõrsil viibinud inimene ei taju enam, kummas keeles ja mis kujul see sõna täpselt esineb, ja nii tekitabki sõnadest juba kolmandad variandid,” ütles Praakli.

Napp huvi keelt hoida

Hoolimata sellest, et välismaal eesti keelt õpetavaid kooli on juurde tulnud nii Soomes kui ka mujal ning mitmekordistunud on ka õppurite arv, tõdesid nii Eesti instituudi eesti keele ja kultuuri välisõppe koordineerija Raina Reiljan kui ka Vantaas eesti keele õpet koordineeriv Mari-Liis Hendrikson Soome eestlaste vähest huvi emakeele vastu.

„Iga nädal tuleb vähemalt üks õpilane juurde,” on Hendriksoni sõnul viimase aasta trend, ent tõdes kohe, et see pole võrreldavgi üldiste rändenumbritega. „Arvestades, kui palju siin eestlasi ja eesti lapsi on, peaks õppijaid olema mitu korda rohkem,” ütles ta.

Andke toimetusele teada, milliseid saksa keelekeskkonnast tulenevaid muutusi olete märganud oma emakeeles!

ER

Schleswig-Holsteini muusikafestival

- 13.07.2013 – Kiel, Schloß, kell 20.00 „Sissejuhatus Baltikum”
- 14.07.2013 – Elmshorn, Reithalle, kell 19.00, „Rap, Rock und Klassik” Baiba Skride/viiul, Edwardas Armonas/tšello, Balti Noorte Sümfooniaorkester, dirigent Kristjan Järvi
- 13.07.2013 – Bargtheide, Kleines Theater, kell 20.00
- 14.07.2013 – Föhr, Museum Kunst der Westküste, kell 19.00 „Aschenputtels estnische Schwestern”; muusika: Kangro, Vähi, Pärt, Mägi, Kuulberg, Eespere ja Tüür
- 17.07.2013 – Kiel, Schloß, kell 20.00, „Baltikum Konzertant”
- 18.07.2013 – Wotersen, Reithalle, kell 20.00 „Baltikum varié” Kalev Kuljus/oboe, Vytautas Sundeckis/tšello, Leedu Kammerorkester, dirigent: David Geringas
- 03.08.2013 – Neumünster, Holsterhalle 5, kell 20.00 „Songs of Change”; esineb ka ETV Tütarlaste koor
- 05.08.2013 – Schleswig, Dom, kell 20.00
- 06.08.2013 – Lüneburg, St. Michaelis Kirche, kell 20.00 „Estnische Chorpracht” Eesti Filharmoonia Kammerkoor, dirigent Daniel Reuss
- 09.08.2013 – Hamburg, St. Michaelis, kell 20.00 „Kraftvoll spirituell” Eesti filharmoonia Kammerkoor, dirigent Tõnu Kaljuste
- 09.08.2013 – Altenhof, Kuhhaus, kell 20.00 „Nordlichter” Tallinna Kammerorkester, dirigent Risto Joost
- 10.08.2013 – Hamburg, NDR, Rolf-Liebermann Studio, kell 16.00 „Acht Celli für Arvo Pärt” Cello8ctet, Amsterdam
- 10.08.2013 – Hamburg, St. Jakobi, kell 20.00 „Mystisch und archaisch” Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester, dirigent Tõnu Kaljuste
- 11.08.2013 – Hamburg, Laeishalle, kell 19.00 „Von tiefen Gefühlen” Marrit Gerretz-Traksmann/klaver, Barnabis Kelemen/viiul, Ye-Eun-Choi/viiul, NDR Raadiofilharmoonia dirigent Tõnu Kaljuste
- 15.08.2013 – Plön, Nikolaikirche, kell 20.00, „De profundis”
- 16.08.2013 – Glücksburg, Schloß, kell 19.00, „Donnergott und Zaubermühle” Eesti Rahvusmeeskoor (RAM), dirigent Mikk Üleoja

Eesti kultuurisündmuste kalender

Eesti Instituudil koostöös kultuuri- ja välisministeeriumide ning kultuurivaldkonna parteeritega on valminud uuendatud versioon Eesti kultuurisündmuste veebikalendrist <http://kultuur.info> <<http://kultuur.info/>>

Kalender on eesti ja inglise keeles ning see sisaldab nii üle Eesti toimuvate kultuurisündmuste infot kui ka infot eesti üritustest maailmas.

Välismaal elavad eestlased on teretulnud ka enda korraldatud kultuuriüritusi kalendrisse lisama. Seda saab teha otse veebis või ka Eesti Instituudi vahendusel. Mida rohkem infot ja üritusi kalender sisaldab, seda atraktiivsem see kasutajate jaoks on.

Väliseestlaste jaoks on veebikalender väärt allikaks, kust leida infot eesti kultuuriürituste toimimise kohta nende elukohariigis. Samuti võimaldab see eesti esinejatega ühendust võtta ja operatiivse tegutsemise korraldada.

Nimi	
Nimi ümberasumise ajal	
Sünniaasta	
Rahvus	
Elukoht Eestis enne ümberasumist	
Miks otsustasite 1941. aastal ümberasumise korras Saksamaale lahkuda?	
Kas Teil oli kavatus juba 1939. aastal asuda Saksamaale ümber?	
Kellega koos lahkusite Eestist?	
Millise transpordivahendiga ja millal ära sõitsite?	
Milline oli Teie sihtkoht Saksamaal?	
Mis meenub ümberasumise korralduslikust poolest?	
Meenutage lahkumiset hetke: milline oli Teie ja teiste ümberasujate meeleolu?	
Kas arvasite, et lahkute ajutiselt või alaliseks?	
Millal kaotasite lootuse Eestisse naasmiseks?	
Milline oli ümberasujate suhtumine saksa ametliku poliitikasse ja ideoloogiasse?	
Kas eestlased moodustasid ümberasujate hulgas omaette kontingendi?	
Millistes kohtades olite Saksamaal 1941.–1945. aastani?	
Kus elasite pärast Teist maailmasõda?	
Kellena tegutsesite pärast Teist maailmasõda?	
Kas käisite/käite Saksamaal läbi teiste ümberasujatega? Kellega? (palun kirjutage kontaktandmed)	
Kas Teil mälestusi ja lahkumisega seonduvaid esemeid, mida olete nõus andma Eesti Ajaloomuuseumile?	

Müncheni Eesti filmipäevad 2013

Kordaläinud ettevõtmine eesti kultuuri tutvustamisel Saksamaal

14.–17. märtsil toimusid Eesti kino juubelile pühendatud teised Eesti Filmipäevad Münchenis. Filmide kaudu avanes vaade Eesti elule ja inimestele, kes on osakeseks maailmakultuurist, kuid samas säilitanud unikaalse kultuurilise eripära ja rikkumata looduse.

Programmis olid dokumentaal- ja mängufilmid ning lastele nukufilmide paremik. Korraldajatele pakkus professionaalset toetust filmisarjade organiseerimisel kogunud Müncheni Linnaraamatukogu Gasteig.

Filmipäevad avas pidulikult Eesti Vabariigi Berliini Suursaatkonna kultuuriatašee Harry Liivrand ning lühikeste kõnedega esinesid ka filmipäevade peoorganisatsioonid Karin Kitsing ja Karin Ladva-Zoller ning linnaraamatukogu projektijuht Sabine Hahn.

Pärast avafilmi "Uus maailm" vaatamist oli publikul võimalus esitada küsimusi filmi produtsendile Jaak Kilmile. Vestlusringi juhtis dr Matthias Makowski Goethe Instituudist. Jaak Kilmi valgustas dokumentaalfilmi "Uus maailm" valmimislugu ning Harry Liivrand tutvustas Eesti kultuuriprojekte Saksamaal.

Neljal päeval linastusid nii uued kui ka aegumatud filmid, mille lavastajateks sarnase mõttemaailmaga erinevast rahvusest filmiloojad. Programmi fookuses olid dokumentaallood: portreefilm Arvo Pärdist "24 prelüüdi ühele fuugale", "Kaplinski süsteem" Jaan Kaplinskist, "Regilaul – laulud õhust", "Hing" ja "Kiri Ruhnust", mis on tundmuslikud ja eredad sissevaated Eesti kultuurilukku ning inimeste maailmatunnetusse ja siseilma.

Mängufilmid "Seenekäik" ja "Deemonid" käsitlesid elu Eestis ja inimeste valikuvõimalusi. Kõikide filmide audiotekstid olid eesti keeles (subtiitrid inglise ja saksa keeles),

Filmipäevade peoorganisatsioonid Karin Ladva-Zoller (vasakul) ja Karin Kitsing Müncheni linnaraamatukogus avasõnu lausumas.

Eesti kultuuriatašee Harry Liivrand (vasakul) rääkis Eesti kultuuriprojektidest ja filmi "Uus maailm" režissöör Jaak Kilmi filmi valmimisest.

Kõige väiksemad said tutvust teha filminukkudega.

Väikesed kinohuvilised lemmikuid välja valimas.

Fotod: Jürgen Tall

seetõttu säilis pildi ja keele kooskõla ning ehedus.

Filmipäevade viimasel päeval kohtus publikuga filmi "Regilaul – laulud õhust" režissöör Ulrike Koch, kelle film eestlaste traditsionaalsest laulukultuurist leidis väga sooja vastuvõtu ning pakkus võimsaid pilte,

mille kaudu sai nähtavaks side Eesti looduse, inimese ja laulu vahel.

Eesti Filmipäevi kajastasid Müncheni suurimad ajalehed Süddeutsche Zeitung ja Abendzeitung ning artiklid ilmusid ka ajalehes Baltische Rundschau ja filmiajakirjas Artechock. Kõik osapooled jäid Eesti Filmipäevade jätkamine 2015. aastal.

vaadega Münchenis väga rahule. Filmide külastatavus oli väga hea, samuti meediakajastus. Ürituse eesmärk tutvustada Baierimaa pealinnas Eestit ja Eesti uusimat filmikunsti nii kohalikele inimestele kui ka eestlastele läks igati täide. Plaanis on filmipäevade jätkamine 2015. aastal.

Korraldajad loodavad, et üritusega õnnestustõsta Eesti kultuuri ja filmi tutvust Saksamaal ning on eriti tänulikud EÜSLile, Eesti kultuuriministeeriumile ja Müncheni linna kultuuriosakonnale usalduse ja rahalise toetuse eest.

Karin Ladva-Zoller, Karin Kitsing

estdocs 13

Estonian Documentary Film Festival // Eestlaste dokumentaalfilmide festival

EstDocs avas viienda lühifilmide konkursi

EstDocs dokumentaalfilmide festival Torontos ootab lühidokumentaalfilme. EstDocsi filmifestival toimub 18.–22. oktoobril 2013.

EstDocsi lühifilmide konkurs on jätkuvalt ainus rahvusvaheline võistlus, mille sihiks on keskenduda eestiaineliste teemadele. Selle aasta konkursi teema on "Üks Eesti, mitu lugu". Osavõtjad saavad esitada filme tavaposti kuni 23. septembrini 2013. aastal.

Filmide pikkus on piiratud seitsme minutiga, lisaks tiitrid. Konkursi võitjad ja auhinnad kuulatakse välja ja filmid linastatakse Toronto kinodes EstDocsi publikule. Konkursi auhindade sponsoriteks on Eesti Üliõpilaste Selts ja Tartu College. Auhinnade kogusumma on 2500 Kanada dollarit.

Lühifilmide konkursi eestvedaja Tauno Mölder ütles, et EstDocsi lühifilmid on publikule mõjuvad.

"Iga kord, kui me vaatame filmi, oleme viidud ainulaadsesse olukorda, mis on tõlgendatud filmitegija läätse kaudu," ütles ta. "Lühifilmide konkurss kogub jätkuvalt hoogu ka rahvusvahelisel tasandil, eelmise aasta hitt "Kati and me" tõestas, et filmitegija ei pea olema eesti päritoluga, tegemaks filmi eesti rahvast ja hindamaks ilu, mis peitub Eestis ja eestluses."

Registreerimisvorm koos juhendiga on saadavad lühifilmide konkursi veebileheküljel www.EstDocs.com. Eelmiste võistluste filmid on avatud vaatamiseks aadressil: YouTube.com/EstDocsTO.

Filme tuleb esitada DVD-l NTSC- või PAL-formaadis. Filmitegijad võivad esitada ka mitu võistlustööd, kuid iga film peab olema eraldi registreeritud ja esitatud eraldi DVD-l.

EstDocsi filme on vaadanud aastate jooksul 10 000 inimest. **ER**

Jonas Tarm elab USAs 2004. aastast.

Foto: Mike Canale

USAs elava muusiku Jonas Tarmi uusimat teos esitati Tallinnas

Aprillis toimunud Eesti Muusika Päevadel tuli esiettekandele Eesti päritolu USAs elava helilooja Jonas Tarmi uus heliteos keelpilliorkestrile.

Praegu Bostonis elav ja õppiv 19-aastane andekas helilooja Jonas Tarm on USAs noorte heliloojate konkursidel mitmeid tippauhindu võitnud ja ta võitis Tallinnas toimunud festivali ka ise osa.

Tarmi keelpillikontserdi "Pealkirjud" (Headline Hues) kandis ette Tal-

linna Kammerorkester dirigent Risto Joosti juhatusel. Teosel on kolm osa: "Eresinine valgus", "Punane vaikus" ja "Kollane ajakirjandus".

Teose jaoks ideede visandamiseks kulus Tarmil neli kuud, nende noodikirja panemiseks veel kaks kuud ja teos valmis märtsis. Heliteoses on kasutatud Eesti regilaulu vorme, ühes osas tsiteeritakse legendaarse eesti helilooja Heino Elleri "Kodumaist viisi" ja teises esitab iga orkestriliige lühikese soolo, märkis Tarm.

Tunnustatud noor muusik

- Jonas Tarm saavutas 2012. aastal esimese koha USA üleriigilisel Muusikaõpetajate Riikliku Assotsiatsiooni (inglisekeelse lühendiga MTNA) korraldataval noorte süvamuusika heliloomingukonkursil.
- Tänavu võitis Tarm USA kõrgeima noorte loomekunstiauhinna, USA Üleriigilise Noorte Loomekunstifondi (National Young Arts Foundation) aastapremia, mis omistati 150 noorele erineva loomekunstivaldkonna esindajale 10 000 kandidaadist.

"Igal osal on erinev värv, eriomane hõng," lisas ta. "Esimene osa on kirkas, teine vaoshoitud ja kolmas keerukam. Teos peaks kuulajat üllatama."

Tarm õppis kümnenda eluaastani Vanalinna Hariduskollegiumis ning kolis koos vanemate Eve ja Michael Tarmiga 2004. aastal USAsse. Ta õpib Bostonis New Englandi Konservatooriumis ja mängib viiulit Bostoni Filharmoonia Noorteorkestris.

ER

Berliinis sai näha Mare Vindi loomingut

3. mail avati Berliini graafika-galeriis Maniere Noire (Waldenserstrasse 7a, 10551 Berliin) eesti ühe nimekama graafiku ja joonistaja, Tallinnas töötava Mare Vindi näitus "My view rises and falls when I look through the gap in the wall" ("Mu pilk tõuseb ja langeb, kui vaatan läbi avause müüris").

See on Vindi esimene isikunäitus Saksamaa pealinnas. Näitusele on välja pandud neliteist tööd kolmest erinevatel aegadel valminud seeriast: "Pargid" (2012, tušijoonistused lõuendil), "Müürid" (2003–2004, siiditrükk) ning "Maa ja taeva vahel" (1999, lito).

Vint leidis oma ülimalt rafineeritud joonistusstiili juba 1970. aasta-

tel, tema loodusvaated ja pargipildid võluvad vaatajat oma esteetilise kvaliteedi ja kergelt metafüüsiliste meeloludega.

Vindi loomingut on näidatud mitmel pool Euroopas, viimati oli tal abikaasa Andres Toltsiga näitus eelmise aasta lõpul Bernis.

Berliinis avasid Vindi näituse Eesti suursaadik Kaja Tael ja galerist Majla Zeneli, väljapanekut tutvustasid kultuuriatasee ja näituse kuraator Harry Liivrand koos kaaskuraatori Eero Kangoriga.

Mare Vint saabub Berliini aga alles 3. juunil oma näituse pidulikule lõpetamisele, mil ta kommenteerib vaatajatele ise oma töid.

Fotol vasakult: galerist Majla Zeneli, kultuuriatasee Harry Liivrand ja suursaadik Kaja Tael näituse avamisel Berliini graafikagaleriis.

Foto: Kati Kiisverk

Kristiina Poska võitis Saksa Dirigendipremia

Eesti dirigent Kristiina Poska võitis 25. aprillil Berliinis lõppenud konkursil esimese naisdirigendina Saksa Dirigendipremia 2013, mis on üks Euroopa ihaldusväärsemaid ja doteeritud 35 000 euroga. 2009. aastal võitis sama auhinna eesti dirigent Mihkel Kütson.

Kristiina Poska.

Kristiina Poska on õppinud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias ja Berliini Hanns-Eisleri nimelises Muusikakõrgkoolis ning on praegu Berliini Koomilise Ooperi dirigent.

Augustis näeb Kristiina Poskat juhatamas ka Eestis, kus ta Birgitta festivalil juhatab sama teatri ühtainust külalissetendust – Brecht-Weilli "Seitset surmapattu" saksa lavataähe Dagmar Manzeli osalusel.

Eelmise aasta mais sai Kristiina Poska 3. koha ja publikupremia nimelkal Kopenhaageni Nicolai Malko noorte dirigentide konkursil. ER

Pärimuslaager ootab lapsi

Fotomeenus mullusest laagrist.

Laste pärimuslaager "Saame kodus kokku" toimub sellel aastal 14.–17. augustini.

Ka sellel suvel kohtuvad põnevates tegevustes eesti lapsed üle kogu maailma. Kokku saadakse aga Eestimaal.

Kodus saavad kokku lapsed ja juured. Ühendatud saab pärimus ja laste loovus. Laagripäevade eesmärk on tekitada lastes huvi ja austust meie rahvuslike väärtuste (muusika, tants, vanad lood, rahvarõivad) ja oma identiteedi vastu.

Laager toimub Saue vallas Koppelmaal Endla talus (30 km Tallinnast). Osalejate vanus on 7–11 eluaastat.

Laager lõpeb esinemisega Vanamoisa suvepeol 17. augustil 2013.

Õpetajateks on oma ala tublid entusiastid.

● Tarmo Kivisilla – pillide meisterdamine ja pillimäng, laul, saate-muusika

● Terje Raud – vanad käsitööoskused õpitoas "Vana hea"

● Mari Tomp – tantsud, mängud, laul, esinemiskava

● Veronika Kivisilla – vanad lood ja jutustamise kunst, taimepärimus, ravimise tarkused

Registreerimine ja info: saamekoduskokku2013@gmail.com. Kogu info on saadaval ka Facebook'i lehelt SAAME KODUS KOKKU!

Osalustasu

100 eurot laagris ööbivale lapsele

50 eurot lapsele, kes ei ööbi laagris

Lapse registreeringu kinnitab osaluse eest tasumine:

MTÜ Pärimus ja Loovus

Pank SEB 10220199836227

Selgitusse märkida lapse nimi!

Berliini Eesti Kool lõpetas kooliaasta kevadkontserdiga

Berliini Eesti Kool võtab kokku möödunud aastat ja tunneb uhkust ja rõõmu kordaläinud ja töörohke aasta üle.

Sügisel alustas kool tööd kolmes vanusegrupis ning see muutus oli üheks kõige tähtsamaks edusammuks, mille tulemusel paranesid õpitulemused ja õpetajad said lastega vastavalt nende vanusele ja arengutasemele paremini tööd teha. Tavapärase õppetöö kõrvalt astusid õpilased üles mitmel üritustel. Lapsed esinesid koolis õpitud lauludega Berliini eestlaste jõulupeol ning Eesti Vabariigi 95. aastapäeva peol. Laste tehtud fotoprojekti "Minu Eesti" näitust oli võimalus ka mitmel üritustel aasta jooksul vaadata.

Berliini Eesti Kooli üheks suuremaks sündmuseks oli sel õppeaastal kahtlemata Emakeelepäevade korraldamine märtsi alguses. Emakeelepäevadel osalesid Eesti koolide juhid ja õpetajad üle kogu Euroopa. Külalistel oli võimalus külastada Berliini Eesti koolide õppetööd, osaleda erialastel loengutel ning saada osa kultuuri-programmist.

Ühel koolipäeval...

Foto: Liina Stotz

Märtsis külastas Berliini Eesti kooli Eesti tuntud filmitegija Jaak Kilmi, kes rääkis lastele filmitegemisest ja näitas Eesti laste tehtud filme.

Kuna muusika ja laulmine on Berliini Eesti Koolis olnud alati tähtsal kohal, siis ka selle kooliaasta lõpus kõlasid õpilaste lemmiklaulud suurel kevadkontserdil.

Aga ega suvi ainult puhkamiseks ole. Õpilased said suviseks ülesandeks kokku panna fotoprojekt "Minu Berliin". Iga laps teeb fotokollaži oma lemmikpaikadest Berliinis.

Kooli juhtkond tõdeb üksmeelselt, et uusi ideid kooli töö arendamiseks on palju, oleks ainult jõudu ja aega!

Ingrid Melzer

Müncheni Eesti Kooli suveplaanid

Müncheni Eesti Kooli avastab 14.–16. augustil Kalevipojaga seotud kohti Jõgevamaal ja külastab Alatskivi lossi.

2013. aasta suveprojekt viib meid Tartu- ja Jõgevamaale, sest sealseid piirialad on seotud Kalevipoja toimetamise ja tegemistega ning looduslike pinnavormide kuju on andnud ainet muistendite tekkelugudele.

Alatskivi öppelaagris toome lastele lähemale Kalevipojaga seotud legendid ja kohamuistendid, külastame Alatskivi lossi, toimub kohtumine Tartu lastekirjaniku Heiki Vilepiga ning rahvamuusika ja -tantsu töötuba Mari Visnapuu juhendamisel.

Esimesel päeval külastame Kalevipojaga seotud looduslike kohti, Kalevipoja Kojas muuseumi huvitavaid eksponaate võime päris oma käega katsuda ning Krati pargis saavad lapsed kehastuda Kalevipoja krattideks ja võrrelda end Kalevipoja kujuga. Lõkkeõhtul toimub Kalevipoja legendide ja lugude jutustamise võistlus, milles osalevad ka lapsevanemad.

Teisel päeval külastame Alatskivi lossi ja kohtume Tartumaal tuntud ja

Aprillis külastas Müncheni Eesti Kool Poingu loomaparki.

Foto: Sille Peters

armastatud lastekirjaniku, luuletaja ja muusiku Heiki Vilepiga, kes arvab, et inimene peaks olema nagu maailm – oma ökoloogilise tasakaalu, riikide, oma hingeloora ja -faunaga ja loodusliku tasakaaluga.

Kolmandal päeval toimub rahvapillide, -laulude ja -muusika ning rahvatantsu töötuba, milles tutvume torupilli, keelpillide ja rütmipillidega ning õpime lihtsaid rahvatantse.

Jääme lootma vaid veel päikesepaistele ja rannailmale kas või üheks päevaks, sest meie ööbimiskoht Aarde villa asub kohe Peipsi järve kaldal. Suured tänud aktiivsele lapsevanemale Linda Blumile ja õpetaja Margit Urbelile suveprojekti organiseerimise eest! Eelmise aasta Kihnu ja Soomaa suveprojekt on paljudele veel siiani hea mälestus.

Karin Ladva-Zoller

Saame siis rikkaks või ei saa?

Andres Arrak arutleb Eesti praeguse majandusliku seisu üle

Paistab, et majandusteoreetilist ja muud meeltesegadust jätkub tänasesse avalikku arvamusruumi küllaga. Aastaid viie rikkama hulka jõudmise lootust salaja põues ja meeles soojendanud eestlased on segaduses. Kas õnn ikka jõuab meie õuele või peame kartuli-koori edasi sööma?

Illimar Poom leiab 13. mai Päevalehes, et "kuuldused (euroopaliku) heaoluriigi lõpust on tugevasti liialdatud." Seejuures on ta veendunud, et vundamendina on heaoluriik aluseks ühiskonna jõukusele. Mis sest, et tegelikult on asi hoopis vastupidi.

Samal ajal tõdeb Poom, et esineb ka selline arvamus, et "heaoluriik mahitab laiskust ja kuulub kaduvikku, sest kurnab majandust." Heaolu (loe: hoolekande)riik degradeerib indiviidi isikliku panuse kahandamise ja vastutuse delegerimise kaudu. Heaoluriik vabastab ühiskonna nii pere- kui ka kogukondlikest sidemetest ja kultiveerib (õpitud) sotsiaalset abitust.

Vastakem lihtsale küsimusele: kes või mis on süüdi vaesuses? Kaks äärmuslikku vastusevarianti on – a) vaesus on iseloomuomadus (minu isa tsitaat), b) kõik teised (ühiskond) on süüdi. Äärmused on alati äärmuslikud, tähtis on, kuhu langeks tänava-küsitluse keskmine. Hoolimata sotsiaalsest halast ja patoloogilisest valitsuse kritiseerimisest, olen veendunud, et oma sisimas kaldub keskmise eestlase vastus (vähemalt veel praegu) indiviidi ja keskmise heaolueurooplase vastus ühiskonna poole.

Vananev ja üha laisemaks muutuv Euroopa seisab raske tõdemuse ees. Senist heaolu on finantseeritud krediitkaardiga juba aastakümneid. Siit siis ka tänane võlakriis. Kahanevat tööjõudu ja maksumaksjaskonda on kompenseeritud kasvava legaalse ja illegaalse migratsiooni arvel.

Kõrged palgaootused

N-õ valged inimesed Euroopas on juba ammu loobunud "musta" töö teemisest. Euroopa pealinnades on raske leida valgenahalist teenindajat (kui, siis Ida-Euroopast). Kui ikka ise tööd teha ei viitsi, peab keegi teine selle ära tegema. Ja tundub, et vähemalt Eesti noorem põlvkond on minemas sama teed. Alla tuhande euro ei tulla vanemate kapi tagant välja. Sedasama musta tööd ollakse nõus tegema küll, aga seal, kus rohkem makstakse.

Meie siin kodumaal lautame käsi ja tunneme muret heaolu saabumise või mittesaabumise üle. Euroopas levib frustratsioon harjumuspärase heaolu kadumise pärast. On selge, et Kreeka 1600eurosed pensionid (muidu vaid 160 € madalamad kui naftarikkas Norras) enne kriisi, kuulusidki utopia valdkonda. Šveitsi pensionid olid samal ajal vaid 1400 eurot. Nagu Mihkel Mutt 14. mai Postimehes õigesti märgib, olid prantslaste sotsialistid presidendi Hollande'i valimis lubadused "kas (rahaliselt) teostamatud või pididki loogiliselt viima majandusraskuste süvenemisele." Kui see nii kurb ei oleks, tunduks see naljakas.

Selge on, et taolises pettumuste õhkkonnas on populistidel ja vasakpoolsetel alati šanss. Eestlaste puhul saab küll rääkida unistuste luhtumise

keskkonnast. Valijad võivad kibestunult anda hääled neile, kes lubavad võimatut. Samas Postimehes nendib minister Ligi, et "Euroopa on ehitatud sotsiaalset utopiat". Võiks lisada – ja keeldub hambad ristis sellest loobumast. NB! Kreekas on esimest korda peale sõda natsid parlamendis. Ka see on üks võimalik stsenaarium. Äärmuslus vohab alati kriisiolukorras.

SKP kasv kõvasti alla ootuste

Eestlaste tuju ei tõstnud ka hiljutine uudis majanduskasvu tempo olulisest langusest. Selle aasta esimese kvartali kasvutempo (võrreldes aastatagusega) oli vaid 1%, mis on kriisijärgne madalaim. Lõhe rikkastega ei kahane soovitud tempos, mis võib tähendada, et Eesti jookseb enne tühjaks, kui sissetulekute tase lähinaabritega ühtlustub. On ilmselt loodusseadus, et vesi voolab madalamalt kõrgemale, ehk inimesed valguvad parema elu ja suuremate sissetulekute poole. Täna on selge – riigid konkureerivad mitte üksnes kaupadega turgudel, vaid ka elanikkonna ja töökäte pärast.

Praegune vaba liikumine (eestlaste jaoks suur iseseisvusjärgne võit) parema elu poole on justkui nii inimõigus kui ka majanduslik paratamatus. Et me lasnamäelaste samasugust õigust omal ajal tunnustada ei tahtnud, on iseasi. Veidi utreerides võiks küsida – kas tõesti koondub Euroopa elanikkond mõnda suurde metropol. Mille poolest me siis erineksime Aafrika linnriikidest. Kui arenenud riigid (riikide ühendused) ei suuda tagada inimväärset elu ääremaal, siis on muldelis mingi viga sees. Aga äkki ongi kõik kinni põhiväärtused (sh kultuuri ja religiooni) hüljanud tarbimisühiskonna nomaadlikus eluviisis?

Lai jalgadega hääletajate ring

Eesti Ekspress on hakanud avaldama Eesti eliitkoolide lõpetajate tulevikukavatsusi. Midagi rõõmustavat see informatsioon ei paku. Vähemalt pooled seostavad oma haridustee jätkumist välismaaga. See tähendab, et lisaks kanakitkujatele asuvad jalgedega hääletama ka potentsiaalne eliit.

Laiemat pilti vaadates võiks situatsioon isegi koomiline tunduda. Aastakümneid Soome televisiooni vahendusel heaolühiskonna järele suud vesistanud eestlased tormavad nüüd ummisjalu osa saama sellesama heaolu viimastest riisimestest. Meil on kahju, et jäime oma heaolu ülesehitamisel poolele teele pidama. Nendel seal on kahju, et paljustki tuleb loobuda. Nii võibki juhtuda, et ühel hetkel saame keskpõrandal kokku ja leiamegi end vaesunud rikkaste esireast.

Üht tasub alati silmas pida – raha tuleb juurde ikka millegi tootmisest. Veel parem kui selle ekspordist. Nagu ka teenuste ekspordist. Kusjuures siseriiklikult üksteisele teenuste osutamine (üksteise üha suurema

Joonistas Kaja Pöder

raha eest kallistamine) süsteemi raha juurde ei tekita. Selles kontekstis pean jätkuvalt Eesti Nokiaks meditsiiniteenuste eksporti. Eriti neid teenuseid, mis seotud vanadega. Samal ajal peab kasvama tootlikkus nii töötaja kui ka töötunni kohta. Me peame hakkama tootma üha kallemaid asju ja väärtusahel peab pikenema. Kui praegu annab üks töötund Soomes väärtust 40 eurot, siis lahe lõunakaldal vaid 11 eurot.

Ning asi ei ole mitte niivõrd tootmises, vaid pigem selle väljamõtlelemises, mida toota. Meie toodame enamasti ikka veel mujal väljamõeldud asju. Kas Eesti peamiselt mikro- ja väikeettevõtted (98% hõivest) on kunagi võimelised ka innovatsiooniks, on mõtlemise koht. Viimane nõuab suuremahulisi investeeringuid nii inim- kui ka asjastatud kapitali. See on suuresti seotud hariduspoliitikaga ja ka noore põlvkonna hariduslike valikutega.

Praegune reaalsus on, et ¾ tudengeid õpib nn pehmeid erialasid (sotsiaalteadused) ja ¼ reaalteadusi. Kõrgtehnoloogiline tulevikumajandus vajab rohkem viimaseid. Ilusate mõtete mõlgutamisele on tulevikus vähe kasu, kui sellega ei kaasne kõrgtasemel käteosavus. Vahemärkus: Tartu Ülikooli teadlaste (Prof Raul Eametsa juhtimisel) uuring tõestas, et tänases Eestis teenivadki nn lõõgid rohkem kui reaalteaduste lõpetajad. Töötuid IT-spetsialiste ja raamatupidajaid on Eestis rohkem kui filoloog. Paradoks, aga tõsi.

Eesti arenguväljavaated?

Kriisist väljumise kogemus tõestas, et tegelikult on Eesti suuteline reageerima paindlikult. Meie paindlikud tööturud ja allapoole paindlik palk aitab taastada tööstuse konkurentsi- ja ekspordivõime ülikiresti. 2010–2011

osutusime Euroopa kiireimini kasvavaks majanduseks (olles küll enne seda üks sügavamaid kukkujaid). See näitab eelkõige eesti ettevõtjate tarmukust ja kohanemisvõimet. Kiiret kriisist väljumist toetas muidugi ka põhiliste kaubanduspartnerite (Soome, Rootsi, Venemaa, Saksamaa) suhteline majanduslik edu. Ent koos aastaid kestnud majanduslangusega ja (tihtilugu küll sümboolsete) kasinusemeetmetega, on kasv Euroopas ja eurotsoonis aeglustunud. Ekspordist tugevalt sõltuv Eesti on sellega koos kaotanud ka suure osa kasvupotentsiaalset.

Euroopaga ühes rütmis

Nüüd on kogu küsimus selles, mis saab Euroopa majandusest. Prantslaste jätkuva pillerkaari ja sakslaste pragmaatilise konflikt pole kaugeltki lõppenud. Hollandi soovunelmad inflatsiooni kaudu kaduvat heaolu edasi finantseerida pörkuvad konservatiivset rahapoliitikat endiselt lipukirjaks hoidvate sakslaste veendumustega.

Tõsi, Frankfurt on likviidsusmeetmeid rakendanud juba aastaid ja triljonites eurodes. Ent see ei ole läinud mitte niivõrd majanduse elavdamiseks kui võrd hädas pankade ja valitsuste toetamiseks. Kui rahatrükiga hakataks tõeliselt majandust elavdama ja töökohti looma, läheb ka inflatsiooninumber käest ära.

Niisiis ei ole n-õ väljastpoolt eestlastel midagi eriti head oodata. Loota saab ikka vaid oma talupojamõistusele ja paindlikule reageerimisele. Kiired reformid võiksid anda lootust, et ehk kohaneme uute globaalsete konkurentsitingimustega ja säilitame elu ka väljaspool suuremaid linnu. Ehk ei ole eestlased veel liigest (saabumata) healust ära rikutud ja on säilitanud jätkusuutliku tegutsemistahte.

Lühidalt

- Rahvusvaheline spordiarbitraaži kohus (CAS) mõistis Andrus Veerpalu rahvusvahelise dopinguagentuuri (WADA) vigadele viidates dopingutarvitamise süüdistuses õigeks.

- 27. märtsil tähistati Eestis priiuse põlistumise päeva: uus vabaduse aeg on osutunud pikemaks eelmisest. Tegemist on ülimalt erilise, ainukordse ajatähisega. Loodetavasti ei kordu see Eesti ajaloos mitte kunagi – see tähendab, et meie riik jääb vabaks.

- Kauaaegne nukuteatri juht Meelis Pai esitas sihtasutuse nõukogule viimastel kuudel tekkinud usalduskriisi tõttu lahkumisavalduse. Nukuteatri uueks juhiks sai Rakvere teatri senine juht Joonas Tartu.

- Emadepäeval kuulutas Siiri Oviir Estonia kontserdisaalis välja aasta ema 2013 tiitli saaja Malle Kobini. Hiiumaal elaval naisel on 4 last, lisaks on ta üles kasvatanud hulga kasulapsi. Lisaks lastele on majapidamises 30 lammast, kana-kari, üks kukk ning nudipäine lehm.

- Tänavune õpilasmaleva suvi avatakse 25. juunil Tallinnas Rae-koja platsil. Noored saavad endale meelepärase malevapaiga valida 46 erineva rühma hulgast, kus tööülesanded varieeruvad maasikakorjamisest toiduvalmistamiseni ning rühmapaigad Tallinnast Valgamaani. Möödunud aastal osales õpilasmaleva rühmades üle Eesti 4500 noort. "Kõik meie rühmad on loodud põhjusega ja kannavad ühist eesmärki, milleks on töökasvatuse ja kvaliteetse vaba aja pakkumise ühildamine," selgitas SA Õpilasmalev juhataja Maarja Saavik.

- Eesti Pandipakendi korraldatud võistlusel, kus õpilased pidid koolidesse paigaldatud kogumiskastidesse tooma taaskasutatavaid pakendeid, võitis kõige loodusõbralikuma kooli tiitli Aruküla Põhikool Harjumaal. 70 võistlusel osalenud kooli hulgas kogusid Aruküla kooli 266 õpilast kokku 5275 pakendit, mis tähendab, et iga õpilase kohta kogunes 20 pakendit. Taararaha eest saab kool soetada spordivahendeid ja peaauphinnana korraldas Eesti Pandipakend lastele meeleoluka spordipäeva koos sportlaste Gerd Kanteri ja Mart Poomiga, kõikide laste lemmiku Getter Jaani, tohutu tordi ja maitsvate söökidega.

- 20. mail peeti Vatikani Püha Peetruse baasilikas esmakordselt missat eesti keeles. Eesti katoliku kiriku piiskop Philippe Jourdan ütles BNS-ile, et missal viidi läbi kinnitamise sakrament, kus osales paarkümmend eestlast. Roomas Vatikanis asuv Püha Peetruse baasilika ehk Rooma Peetri kirik on tähtsaim katoliku usu pühakoda.

- Mai keskel avati juubeliürituse "Kadrioru kuurort 200" raames Kadrioru pargi ajalooline ringkanal, mai algul sai kanali ümbrus heakorraldalt teinud ka sobiva haljastuse. Istutati 88 nimelist pargipuud. 250 euro eest oli võimalik soetada endale 6 meetri kõrgune ja 7 cm tüveläbimõõduga puu. Esimene merekuurort alustas Eestis tegevust 1813. aastal Kadriorus, mil suvemõisa omaniku Georg Witte rajatud supelasutus pani alguse ka teadaolevalt esimesele Vene imperiumi merekuurordile.

Välisränne vähendas Eesti rahvaarvu 6629 inimese võrra

Välisränne vähendas Eesti rahvaarvu mullu 6629 inimese võrra, välja rändas 10 873 ja sisse 4244 inimest, teatas statistikaamet.

Välisrännet iseloomustab trend, et Eestist lahkujate hulgas on rohkem naisi, aga saabujatest enamus on me-

hed, mistõttu väheneb naiste arv väljarände tõttu rahvastikus enam.

Vanuselisel on kõige aktiivsemad välisrändes osalejad 20–44aastased. Peamised väljarände sihtkohariigid on Soome ja Suurbritannia, Eestisse rännatakse sisse peamiselt Soomest

ja Venemaalt. Selline trend on kestnud viimased viis aastat.

Eesti välisrändes on selgelt näha suundumust majanduslikult suuremat heaolu pakkuvate riikide suunas.

Sisserändajatest enamiku moodustab Eesti kodanike ränne, mida võib

suures osas pidada tagasirändeks (tulevad Eestis sündinud inimesed ja nende välismaal sündinud lapsed).

Viimaste aastate trendi kohasel pöörduv Eestisse tagasi 30–40% väljarännanud Eesti kodanikest.

ER

Pilk ette

● 22.06.2013 – Annaberg

Jaaniõhtu EÜSLi Laste Kultuuripäevade raames. Palume registreerida: maarika.remmert@ish.de

● 13. ja 14.06.2013 – Frankfurt

Paavo Järvi lahkumiskontsert peadirigendina hr-sümfooniaorkestrist Aeg ja koht: kell 20.00 Alte Oper Frankfurt / Großer Saal kell 19.00 kontserdi sissejuhatus info: www.hr-online.de

● 08.06. – 06.10.2013 – Büdelsdorf

(Schleswig-Holstein) NordArt 2013 Näituse keskpunktiks on Balti riigid Eesti, Läti ja Leedu kultuuriministrite riumite patronaazi all Kunstnikud Eestist: Siim Tanel Annus, Inga Aru, Jaan Elken, Villu Jaanisoo, Ivar Kaasik, Rauno Thomas Moss, Mall Nukke, Kaido Ole, Lauri Sillak, Erika Tammperre, Arvo Wichmann Koht: Kunstwerk Carlshütte Avatud: T-P k: 11.00–19.00 Info: www.kunstwerk-carlshuette.de

● 13.–16.06.2013 – Herford

33. Internationale Hansetag "Teretulemast, Euroopa" Kohal Eesti hansalinnad Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva, Viljandi www.herford.de

● 21.–23.06.2013 – Schiphorst

Ambient-jazz-bänd UMA esineb avangardfestivalil Schiphorstis. UMA on kahe muusiku, Robert Jürjendali (kitarr) ja Aleksei Saks (trompet, *cornu da caccia*), koostööna 2007. aastal sündinud projekt. Muusikute kava koosneb enda kirjutatud paladest, mida võib iseloomustada kui segu erinevatest stiilidest: *ambient*, *postrock*, elektroonika ja põhjamaine dzäss. Info: www.avantgardefestival.de

● 12.07.2013 – Rüsselheim

Phono Pop Festival: EWERT AND THE TWO DRAGONS Ewert and The Two Dragons on akustilist *indie rock*'i viljelev Eesti ansambel Tallinnast. Grupeeringsusse kuuluvad Ewert Sundja, Erki Pärnoja, Kristjan Kallas ja Ivo Etti. Koht: Phono Pop Festival, Rostock Info: www.phonopop.de

● 26.07.2013 – Diepholz

Appletree Garden Festival: EWERT AND THE TWO DRAGONS Koht: Appletree Garden Festival, Rostock Info: www.appletreegarden.de

● 27.07.2013 – Dortmund

Juicy Beats Festival: EWERT AND THE TWO DRAGONS Koht: Juicy Beats Festival, Dortmund Info: www.juicybeats.net

● 17.08.2013 – Wiesbaden

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester (ERSO) esineb Wiesbaden, solist Alena Baeva, dirigent Anu Tali Koht: Kurhaus Wiesbaden Info: www.wiesbaden.de

● 06.07.–25.08.2013 – Schleswig-Holstein

Schleswig-Holsteini muusikafestivali partnermaadeks on Balti riigid. Info: www.shmf.de **Vaadake täpsemat kava lk 4!**

Eesti Rada tänab

Maia Stellmach-Inarit

lahke annetuse eest!

Juubilarid!

Nalja, rõõmu, kingitusi toogu kaasa sünnipäev. Tervist, õnne, saavutusi aga iga järgnev päev!

Mai

Fernanda Reichard
Robert Kivi

Juuni

Karin Rummung

Õnnitleb Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

ÕNNESOVID

Maaailmas palju su tarvis on uut ja imelist. Maaailmas väga on tarvis last sinunimelist! Vaikselt vaata ja harjuda püüa iga maailma imega. Elu ise sind endasse hüüab uue ilusa nimega!

Maret Helena
(sünd 15. mail 2013)

Südamlikke õnnesoove vanematele Merike ja Michael Schümersile, õdedele Mirjamile, Marionile, Marile

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

UUS RAAMAT

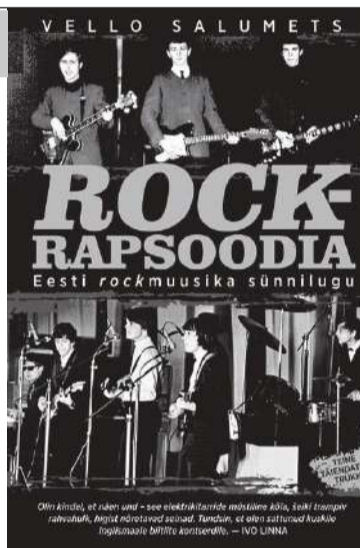
Ilmunud on Eesti rokkmuusika sünnilugu käsitleva raamatu "Rockrapsoodia" teine, täiendatud trükk. Ühtlasi on selles teoses seni põhjalikum ülevaade Eesti biit- ja rokkmuusikale aluse pannud ansamblistest.

"Rockrapsoodia" esmatiraaz (1998) oli väike ja kõnesolev raamat polnud ammu enam kättesaadav. Samal ajal on rokkmuusika žanr, mis huvitab paljusid, eriti nooremat põlvkonda. Raamat räägib endisaegsest ansamblistest, sisaldades üksikasjalist kronoloogiat ja palju pilte.

Raamatu autor Vello Salumets (1950) on rokkmuusika ajaloo tutvustaja ja muusik. Salumets on asutanud ansamblid Optimistid, Kukurpilid, Credo, Palderjan ja Kolleksioon.

Raamatul on 395 lehekülge ja hind on **11,99 eurot + saatmiskulu**. Kauplustes maksab raamat 19–20 eurot.

Kellel on huvi raamatu vastu, palun teatada 20. juunini Maie-Kisis Vainumäele (Maie.Kisis@t-online.de), kes esitab ühistellimuse.

ABIPALVE

Koostamisel on soomepoiste elulugude raamat, mis peaks valmis saama 8. veebruariks 2014, mil möödub 70 aastat jalaväerügement 200 asutamisest.

Kui kellelgi on andmeid Endel Rehe, *matruusi*, (sündinud 24.04.1922 Tallinnas ja surnud 5. märtsil Castrop-Rauxelis) elukäigu kohta, palun andke teada Eesti Raja toimetajale kas e-posti teel (karin.aanja@gmail.com) või telefonil (+372) 53 929 684. Siis saan esitada täpsemad küsimused selle kohta, mis raamatu koostajatel puudu on.

EÜSLi Laste Kultuuripäevad toimuvad Annamäel 21.–23. juunil 2013 (Haus-Annaberg'i, Annaberg Str. 400, Bonn/Bad Godesberg)

Selleaastane nädalavahetus on tõeliselt muinasjutuline!

Mis teid ees ootab? Väike pilguheit näitleja ja lavastaja töösse, muinasjutu lugemine/ jutustamine ja muinasjutu erinevate tegelaste analüüs. Lavastame loo muinasjutu tegelastega. Lastel on võimalus kaasa lüüa etenduse tegemise protsessis. Toimuvad erinevad impro-mängud ning valmib ühisetendus, milles osalevad kõik lapsed, kes soovivad. Pakume tegevust väikestele ja suurtele, toas ja õues.

Laupäeva õhtul teeme jaanituld! Pühapäeval toimub eestikeelne jumalateenistus lastele ning Kölni Eesti Kooli kooliaasta lõpuakutus. Eestist on kohal "Teatribussi" tegijad.

Kohale saabumine reedel alates kella 17:00st, kell 19:00 ühine õhtusöök. Meie üritus lõpeb pühapäeval pärast lõunasööki. Osavõttas: EÜSLi liikmetele: täiskasvanud € 45, lapsed € 10
mitteliikmetele täiskasvanud € 80, lapsed € 40
osalemine ainult laupäeval € 25

info: maarika.remmert@ish.de

Peatse kohtumiseni Annamäel!

Meie hulgast on lahkunud EÜSLi kauaaegsed liikmed

**Maria Kasak
Selma Ots
Endel Must
Agnes Pokman**

Avaldame sügavat kaastunnet peredele

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
Eesti Rada

Meie hulgast lahkus armas isa ja õemees

Valdek Vilumets

*23.04.1925
†12.04.2013

Sügavas leinas
Karl, Kristjan, Ingrid ja Hilde peredega
Maria Jaamann

Viimane veerg

● Veteranide toetussümboliks valiti sinilill. Võidutöö autori Heino Prunsveldi sõnul kasvas sinilille idee välja kaitseväge mütsimärgist, mille ta 1992. aastal kujundas. Kaitseväelase ja veterani nooremveebel Rasmus Penno sõnul on sinilill kaitseväelastele südamelähedane. "Kaitseväelased tunnevad hästi Vabadussõja-aegset laulu sõjamehe hauakünkal õitsvast kolmest sinilillest. Veteranina on mul väga hea meel, et sinilill toetussümboliks valiti," ütles nooremveebel Penno.

● Sellel aastal toimunud konnataalgute "Konnad teel(t)" käigus päästeti 17 210 kahepaikse elu. Mitmetes Eesti paikades 18. aprillist kuni 11. maini toimunud kahepaiksete üle maantee-ede aitamise talgud on jõudnud eduka lõpuni. Kokku aitas kahepaiksete elu päästa 186 vabatahtlikku viies talgukoahas, teatas Eestimaa Looduse Fond.

● Lennusadama esimesel sünnipäeval 18. mail lasti vette Eestis esimesena ehitatud allveelaeva koopia. "Elevus on kindlasti õhus, sest allveelaeva ei ole me enne tõesti ehitanud ja Eestis ehitati allveelaevu viimati pea 100 aastat tagasi," tunnistas meremuuseumi direktor Urmas Dresen. Lennusadama vesilennukite angaari- de rekonstrueerimise pälvis hiljaeagu väärrika tunnustuse – Euroopa Liidu ja Europa Nostra auhinna. Lennusadama projekteerinud arhitektuuribüroo KOKO Arhitektid loovjuhi Andrus Kõresaare sõnul on Nostra auhind kõrgeim hinnang, mida hoone ja kultuuriväärtuste taastamisel ning ümbermõtestamisel Euroopas võib saavutada, vahendas "Aktuaalne kaamera".

● Tallinna päeval, 15. mail avati renoveeritud Neitsitorn. Neitsitorni ehitustööd jõudsid lõpule märtsis, nüüdseks on vanalinna uus tõmbenumber ka sisustatud ja valmis peagi küllalisi vastu võtma. Torni kolmel korrusel hakkavad paiknema valinnavaatete kohvikuruumid, kelder, esimese korruse ja Kiek in de Köki suurtükitorni viiv kaitsekäik annavad külastajale võimaluse tutvuda Linnamuuseumi koostatud püsiekspositsiooni ja ajutiste näitustega. Renoveerimistöedele kulus ligi 1,2 miljonit eurot.

● 6.–10. märtsini toimus Berliinis maailma olulisemaid turismimesse ITB 2013, kus Eesti panustas looduse- ja heaolurismi tutvustamisele. Eesti ühisväljapanekul osalesid peale EASI turismiarenduskuse Tallinna Ettevõtlusametis turismiosakond, Estravel, SA Tartumaa Turism ja SA Saaremaa Turism. Nii lõpptarbijale kui ka spetsialistidele suunatud mess läks korda: messipinnal tekitasid elevust näiteks uued eestipärasid kokteilid (sh musta leivaga) ja Eesti elektri-autodele võrgustiku arendamine; väga hästi õnnestus Balti riikide ühine pressikonverents, kust võttis osa rohkem kui poolsada ajakirjanikku.

● 9. mail valiti konkursi "Eesti avastamata aarded 2013. Ligipääsetav turism" võitjaks Haapsalu. Haapsalus on ka pikk ajalugu erivajadustega inimestele võimaluste pakkumises – juba 1958. aastal asutati taastusravile spetsialiseerunud Haapsalu Neuroloogiline Rehabilitatsioonikeskus ja juba 1960ndal Haapsalu Sanatoorne Internaatkool.

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastöid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.